

e-Aktuality Zväzu

Číslo 5/2020

Protest odborárov v Trenčíne

Konfederácia odborových zväzov Slovenskej republiky usporiadala v Trenčíne v pondelok 28. septembra 2020 protestný pochod za práva všetkých zamestnancov. V minulých týždňoch sa pochody konali v Košiciach, Prešove, Banskej Bystrici a Žiline. My, odborári protestmi chceme dať najavo náš nesúhlas so snahou a s konaním vlády, ktorým sa snaží o znižovanie platových a sociálnych štandardov pracujúcich. Žiadame ministra práce, aby stiahol aj novely, ktoré likvidujú postavenie odborov na Slovensku, ako aj novelu zákona o tripartite. On chce mať slabé a rozbité odbory na Slovensku, pretože oslabené odbory majú

horšiu vyjednávaciu pozíciu a oslabujú zamestnancov. KOZ chce, aby sa opäť začal viesť normálny dialóg, nie to, čo opäť minister predviedol 28.9.2020.

Nesúhlasíme s pripravovanými viacerými legislatívnymi zmenami vlády, ktoré majú mať negatívne dopady na zamestnancov!

Nesúhlasíme so zmenou výpočtu minimálnej mzdy a jej výšky na rok 2021, s oddelením príplatkov od minimálnej mzdy, so zmenami stupňov náročnosti práce, či so zmrazením príspevkov na stravovanie! Napriek nepriaznivému počasiu sa protestu zúčastnilo, z môjho pohľadu, veľmi veľa členov rôznych odborových zväzov. V Trenčíne vystúpili viacerí zástupcovia KOZ SR M. Uhlerová, M. Magdoško, A. Szalay, E. Machyna a ďalší.

Nás, zamestnancov školstva, organizovala krajská predsedníčka rady ZO Zdenka Tunegová, ktorá nám rozdala materiály k protestu ako zástavky, čelenky, píšťaľky a dezinfekciu. Určite by nás bola potešila aj farebnými vestami, v ktorých by sme boli ešte viac viditeľní.

Veľká vďaka patrí všetkým našim odborárom, ktorí sa zúčastnili protestu a vyjadril svoj postoj k problémom, ktoré sa v súčasnosti dejú.

Františka Kališová, členka Rady ZO OZ PŠaV
Nové Mesto nad Váhom

Stretnutie s ministrom školstva k aktuálnym problémom a pripravovanému rozpočtu školstva na rok 2021

V utorok 29. septembra 2020 sa na Ministerstve školstva, vedy, výskumu a športu v Bratislave uskutočnilo stretnutie vedenia zväzu s ministrom školstva Branislavom Gröhlingom a riaditeľkou kancelárie ministra Janou Lysákovou. Predstavitelia zväzu Pavel Ondek, Ingrid Gamčíková a Miroslav Habán iniciovali stretnutie s ministrom s cieľom vzájomnej výmeny aktuálnych informácií súvisiacich s problémami v regionálnom a vysokom školstve.

V úvode minister upriamil pozornosť na problematiku vysokých škôl. Podal prvotnú informáciu, že finančná dotácia pre vysoké školy zo štátneho

rozpočtu bude v roku 2021 znížená o 18,2 mil. eur v porovnaní s rokom 2020, kedy bola na úrovni 602 mil. eur. Miroslav Habán poukázal na rozpor v spoločenskej požiadavke na zvýšenie kvality vysokých škôl a navrhnutým každoročným znižovaním rozpočtu pre vysoké školy v priebehu rokov 2021 a 2023. Aktuálne priblížil situáciu na začiatku akademického roka 2020-2021 v súvislosti s druhou vlnou epidémie spôsobenej novým koronavírusom, pričom zdôraznil, že aj na vysokých školách nie všetci učitelia vedia plnohodnotne zabezpečiť online vyučovanie z dôvodu technickej amortizácie výpočtovej techniky. Je potrebné uvažovať o digitálnom príspevku nielen pre regionálne školstvo, ale aj pre univerzity.

Predseda zväzu Pavel Ondek priblížil aktivity zväzu zamerané na zamestnanosť a platové podmienky pre rok 2021. Poukázal na problémové body kolektívneho vyjednávania vyššieho stupňa na budúci rok. Zamerail sa na celoplošné zvyšovanie plátov zamestnancov verejnej a štátnej správy pre rok 2021, osobitne s dôrazom na zamestnancov školstva.

Ingrid Gamčíková upozornila na to, že vo vzťahu k vývoju zvýšenia minimálnej mzdy na rok 2021 opäť dochádza k nivelizácii plátov. Poukázala na problémy s verejným obstarávaním pri výbere učebníc a na rozpor medzi opatrením regionálnych úradov verejného zdravotníctva a ministerstva školstva v prípade zaznamenania pozitívne testovaných žiakov a zamestnancov školstva na COVID-19.

Minister školstva sa zamerail aj na postavenie školských klubov detí, pričom bola dohodnutá súčinnosť zväzu s ministerstvom pri riešení problémov v školských kluboch detí.

Vedenie zväzu poukázalo na požadované zjednotenie financovania regionálneho školstva výhradne cez MŠVVaŠ SR, čo bolo výrazne podporené zorganizovanou petíciou OZ PŠaV na Slovensku.

Miroslav Habán, podpredseda zväzu.

Foto: Martin Tokár, MŠVVaŠ SR
a Miroslav Habán, OZ PŠaV na Slovensku

Návrh rozpočtu verejnej správy na rok 2021 – 2023

Regionálne školstvo

Pre zamestnancov regionálneho školstva financovaného z kapitol Ministerstva vnútra SR a Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR sa na rok 2021 navrhujú osobné výdavky v sume **1,76 mld. eur, v tom mzdy v sume 1,30 mld. eur pre 83 341 zamestnancov**. Rozdelenie objemu finančných prostriedkov určených na platy pedagogických, odborných a nepedagogických zamestnancov regionálneho školstva je v kompetencii zriaďovateľov.

Regionálne školstvo		2020R	2020OS	2021N	2022N	2023N
Počet zamestnancov	osoby	82495	82304	83341	83341	83341
Osobné výdavky	EUR	1754582	1758319	1759863	1759863	1759863
z toho: mzdové výdavky	EUR	1297891	1300838	1301824	1301824	1301824
Priemerný mzdový výdavok	EUR	1311,08	1317,11	1301,70	1301,70	1301,70
z toho:						
Pedagogickí a odborní zamestnanci		2020R	2020OS	2021N	2022N	2023N
Počet zamestnancov	osoby	63295	63104	64141	64141	64141
Osobné výdavky	EUR	1502784	1506574	1508003	1508003	1508003
z toho: mzdové výdavky	EUR	1111631	1114583	1115499	1115499	1115499
Priemerný mzdový výdavok	EUR	1463,56	1471,89	1449,28	1449,28	1449,28
Nepedagogickí zamestnanci		2020R	2020OS	2021N	2022N	2023N
Počet zamestnancov	osoby	19200	19200	19200	19200	19200
Osobné výdavky	EUR	251798	251745	251861	251861	251861
z toho: mzdové výdavky	EUR	186260	186255	186325	186325	186325
Priemerný mzdový výdavok	EUR	808,42	808,40	808,70	808,70	808,70

Výdavky na regionálne školstvo (MŠVVŠ SR a MV SR) predstavujú 2,28 mld. eur. Medziročne rastú z dôvodu zvýšenia výdavkov na podporu regionálneho školstva v sume **100 mil. eur so zámerom zvýšiť motivácie pedagogických zamestnancov** ako aj podporiť záujem budúcich učiteľov pracovať v regionálnom školstve, na príspevkoch na výchovu a vzdelávanie detí v **materských školách v sume 15,2 mil. eur**, na osobné výdavky pre **731 asistentov učiteľa v sume 3,98 mil. eur**, na elektronické testovanie žiakov a dofi-

nancovanie národných meraní Maturita, Testovanie 9 a Testovanie 5 v sume 819 tis. eur a na podporu výkonu kompetencií stavovských a profesijných organizácií podľa zákona č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní v sume 1,42 mil. eur. Ďalej sú zapracované výdavky na tehotenské štipendiá pre stredoškolačky vyplývajúce z novely zákona o finančnej podpore detí a rodín v sume 400 tis. eur a výdavky zo štrukturálnych fondov EÚ vrátane spolufinancovania.

Regionálne školstvo MŠVVŠ SR a MV SR	2020R	2020OS	2021N	2022N	2023N
Výdavky v EUR	2131637	2162028	2282783	2296973	2279108
Normatívne výdavky	1937595	1939816	1942279	1942279	1942279
Nenormatívne výdavky	89641	114792	223898	234837	232540
Ostatne nenormatívne výdavky	31209	13511	11088	11260	11260
Administratívne výdavky	36699	36918	37180	36738	36738
Informačné technológie	16441	23837	13221	13221	13221
Výdavky na štipendia	2790	2790	3190	3290	3290
Ostatné kapitoly (MV SR)	16955	15491	14149	14199	14199
EU a spolufinancovanie zo ŠR	307	14872	37777	41148	25580

Pri financovaní regionálneho školstva sa uplatňuje financovanie prostredníctvom normatívu na žiaka, z ktorého je zabezpečené odmeňovanie pedagogických, odborných a nepedagogických zamestnancov, prevádzka všetkých typov škôl a školských zariadení. Ďalej vo výdavkoch sú **zahnuté nenormatívne výdavky**, z ktorých sú kryté výdavky na financovanie škôl v prírode a lyžiarskych kurzov, bezplatná výchova detí od 5 rokov v materských školách, dopravné žiakom, asistenti učiteľa, odchodné, vzdelávacie poukazy, mimoriadne výsledky žiakov, výdavky pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, havárie, výdavky na nákup a distribúciu učebníc a učebných textov, sťažáče žiakov a rozvojové projekty. V limite výdavkov sú zabezpečené aj administratívne výdavky pre rozpočtové a príspevkové organizácie rezortov na plnenie úloh, ktoré súvisia s regionálnym školstvom, výdavky na informačné technológie finan-

cované zo štátneho rozpočtu podporujúce zber a spracovanie dát za účelom zefektívnenia a transparentnosti financovania regionálneho školstva, prevádzka EDUNET_SK a výdavky na štipendiá pre študentov stredných škôl. Financovanie regionálneho školstva je zabezpečované okrem výdavkov štátneho rozpočtu aj verejnými zdrojmi získanými z výnosu daňových príjmov fyzických osôb, z ktorých sú financované originálne kompetencie obcí a VÚC.

Verejné vysoké školy

Osobné výdavky zamestnancov verejných vysokých škôl vychádzajú z transferu rozpísaného kapitolou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR na rok 2021 v sume 513 mil. eur, v tom mzdy 379 mil. eur s priemerným mzdovým výdavkom 1 565,10 eur.

Verejné vysoké školy		2020R	2020OS	2021N	2022N	2023N
Počet zamestnancov	osoby	21529	20269	20195	18861	17526
Osobné výdavky	EUR	518817	563878	512502	480094	452994
z toho: mzdové výdavky	EUR	383540	417052	379287	355594	335558
Priemerný mzdový výdavok	EUR	1484,59	1714,65	1565,10	1571,11	1595,52

Medziročný ročný pokles výdavkov a počtu zamestnancov verejných vysokých škôl oproti roku 2020 zohľadňuje opatrenia z Revízie výdavkov zamestnanosti a odmeňovania vo verejnej správe, ktoré spočívajú v optimalizácii počtu nepedagogických zamestnancov rozložených na viacero rokov a **postupné znižovanie počtu učiteľov verejných vysokých škôl, s čím súvisí aj znižovanie**

osobných výdavkov v roku 2021 o sumu 27,2 mil. eur, v roku 2022 o sumu 54,4 mil. eur a v roku 2023 o sumu 81,5 mil. eur.

V návrhu rozpočtu verejnej správy sa na rok 2022 rozpočtujú osobné výdavky v sume 480 mil. eur, z toho mzdy 356 mil. eur s priemerným mzdovým výdavkom 1 571,11 eur pre 18 861 zamestnancov a v roku 2023 v sume 453 mil. eur, z toho mzdy

336 mil. eur s priemerným mzdovým výdavkom 1 595,52 eur pre 17 526 zamestnancov.

Z výdavkov štátneho rozpočtu poskytovaných prostredníctvom kapitoly MŠVVŠ SR verejným vysokým školám sa zabezpečuje vzdelávanie študentov, veda a výskum na školách, sociálna podpora pre študentov VŠ ako sú štipendiá, podpora stravovania, ubytovania, športových a kultúrnych aktivít. V nadväznosti na Revíziu výdavkov zamestnanosti a odmeňovania vo verejnej správe sú rozpočtované výdavky na roky 2021 až 2023 každoročne v sume 9,06 mil. eur na vyplatenie odstupného a odchodného. Ďalej sú rozpočtované výdavky na činnosť Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školy, výdavky určené pre zahraničných študentov vrátane štipendií, výdavky na oficiálnu rozvojovú pomoc a výdavky na informačné technológie.

Verejné vysoké školy budú používať na financovanie svojej hlavnej činnosti okrem prostriedkov poskytnutých MŠVVŠ SR aj vlastné zdroje a zdroje získané z podnikateľskej činnosti, ktorá sa podľa vysokoškolského zákona nerozpočtuje. V roku 2019 tvorili tieto výdavky sumu 40,4 mil. eur.

Verejné vysoké školy môžu v priebehu roku získať z Agentúry na podporu výskumu a vývoja (ďalej len "APVV") a sekcie vedy a techniky MŠVVŠ SR ďalšie disponibilné zdroje na financovanie projektov vedy a výskumu na základe vyhlásených verejných výziev. Okrem prostriedkov štátneho rozpočtu poskytnutých z MŠVVŠ SR sa verejné vysoké školy budú môcť uchádzať aj o zdroje zo štrukturálnych fondov vrátane spolufinancovania zo štátneho rozpočtu z operačných programov, ktoré budú slúžiť na projekty v oblasti ľudských zdrojov ako aj projekty súvisiace s výskumom a vývojom.

Výdavky na vzdelávanie, vedu výskum a šport spolu

Výdavky zo štátneho rozpočtu do vzdelávania, vedy, výskumu a športu zahŕňajú výdavky kapitol Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, Ministerstva vnútra SR, Ministerstva obrany SR, Ministerstva zdravotníctva SR, Slovenskej akadémie vied a subjektov verejnej správy – verejné vysoké školy, Fond na podporu vzdelávania a Fond na podporu športu.

Spolu	2020R	2020OS	2021N	2022N	2023N
Výdavky v EUR	3381276	3611844	3572481	3653458	3528541
Výdavky na regionálne školstvo	2131637	2162028	2282783	2296973	2279108
Výdavky na vysoké školy	893424	1037452	863000	872904	825364
Výdavky na vedu a techniku*	212270	184730	209787	257110	233101
Výdavky na šport	85323	127597	135557	121872	106917
Výdavky na administratívu	58623	100038	81353	104600	84051

Správa ministerstva k rozpočtu

„Výdavky na vzdelávanie, vedu, výskum a šport **medziročne rastú o 173 miliónov eur**. Návrh rozpočtu odzrkadľuje záujem Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu (MŠVVaŠ) SR **na zvýšení motivácie pedagogických zamestnancov, ako aj podpore budúcich učiteľov pracovať v regionálnom školstve a na podpore vedy a výskumu,**“ uvádza sa v predloženej materiáli. Ministerstvo na tento účel disponuje v rámci svojho rozpočtu prostriedkami **v sume 100 miliónov eur**. Výdavky na **regionálne školstvo predstavujú 2,28 miliardy eur**. Medziročne rastú z dôvodu zvýšenia výdavkov na podporu regionálneho školstva, na príspevok na výchovu a vzdelávanie detí **v materských školách v sume 15,2 milióna eur**, na osobné výdavky pre **731 asistentov učiteľa v sume 3,98 milióna eur**, na elektronické testovanie žiakov a dofinancovanie národných meraní Maturita, Testovanie 9 a Testovanie 5 v sume 819.000 eur a na podporu výkonu kompetencií stavovských a profesijných organizácií v sume 1,42 milióna eur. Ďalej sú zapracované výdavky na **tehotenské štipendiá pre stredoškolačky** vyplývajúce z novely zákona o finančnej podpore detí a rodín v sume **400.000 eur**.

Pri financovaní regionálneho školstva sa uplatňuje financovanie prostredníctvom normatívu na žiaka, z ktorého je zabezpečené odmeňovanie pedagogických, odborných a nepedagogických zamestnancov, prevádzka všetkých typov škôl a školských zariadení. „Pre zamestnancov regionálneho školstva financovaného z kapitol Ministerstva vnútra (MV) SR a MŠVVaŠ SR sa na rok 2021 navrhujú **osobné výdavky v sume 1,76 miliardy eur, v tom mzdy v sume 1,30 miliardy eur pre 83.341 zamestnancov,**“ vyplýva z návrhu rozpočtu. Oproti roku 2020 je v návrhu rozpočtu zohľadnené dofinancovanie výdavkov pre 731 asistentov učiteľa v sume 3,98 milióna eur vrátane zvýšenia tohto počtu zamestnancov.

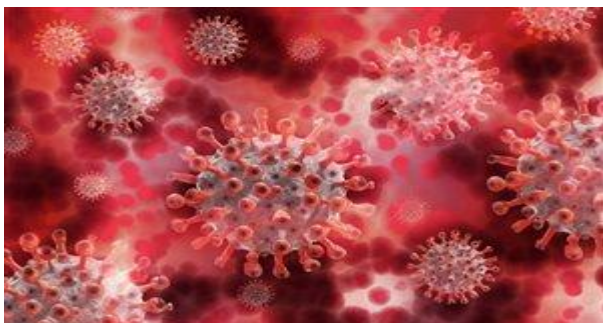
Na **vysoké školstvo** sú budúci rok navrhované zdroje v kapitolách rezortov školstva, vnútra, obrany a zdravotníctva. Výdavky na vysoké školstvo **medziročne klesajú z vyše 893 miliónov eur na 863 miliónov eur**. V návrhu rozpočtu sú zapracované tiež výdavky spojené s takzvanými tehotenskými štipendiami v sume 800.000 eur i vládne štipendiá ako podpora bieloruskej občianskej spoločnosti a výdavky na štipendiá Martina Filka. **Osobné výdavky zamestnancov verejných vysokých škôl** vychádzajú z transferu rozpísanej kapitoly MŠVVaŠ na rok 2021 v sume 512 miliónov eur.

nov eur, v tom mzdy 379 miliónov eur.

Oblasť vedy a techniky má v roku 2021 disponovať zdrojmi vo výške 442 miliónov eur. Zapracované sú tam zvýšené výdavky z titulu financovania členských príspevkov do medzinárodných organizácií o vyše 6,8 milióna eur a časť výdavkov na kreovanie Vesmírnej kancelárie v sume 316.000 eur.

Celkové **výdavky na šport** sú rozpočtované na rok 2021 vo výške viac ako 135 miliónov eur, pričom smerujú na financovanie športu prostredníctvom troch rezortov a Fondu na podporu športu. Oproti roku 2020 ide o nárast o 50 miliónov eur. Významným zdrojom určeným na financovanie športu sú odvody z prevádzkovania lotériových hier vo výške 100 percent, ktorých objem v roku 2021 predstavuje takmer 45 milióna eur.

Stanovisko k výkonu pracovnej činnosti počas zákazu vychádzania

Na prelome mesiacov október november bol na Slovensku vyhlásený zákaz vychádzania, ktorý bol spojený s plošným testovaním občanov na ochorenie covid-19. Zákaz vychádzania bol rozdelený na tri etapy od 24.10. do 1.11., od 2.11. do 8.11. a od 9.11. do 14.11. Zákaz vychádzania ovplyvňoval okrem iných aspektov života občanov aj ich možnosť dochádzať do zamestnania a vykonávať prácu. Naši právnici priebežne zverejšňovali na webovej stránke zväzu informácie, ktoré našim členom aj širokej verejnosti pomáhali zorientovať sa v platných právnych predpisoch a obmedzeniach. Nižšie citujeme z prehľadu výnimiek zo zákazu vychádzania, ktoré platili vo všetkých 3 etapách pre zamestnancov školstva.

„Zamestnanci, ktorí sa budú vedieť preukázať potvrdením o negatívnom výsledku testu majú výnimku zo zákazu vychádzania bez obmedzenia, ale naďalej pre nich ostávajú v platnosti opatrenia, ktoré vydal Úrad verejného zdravotníctva (najmä opatrenia v súvislosti s nosením rúšok, obmedzenia prevádzky a hromadných podujatí).

Zamestnanci, ktorí sa nebudú vedieť preukázať negatívnym výsledkom testu, alebo sa na nich nebude vzťahovať iná výnimka, budú mať zákaz vychádzania. S týmto obmedzením slobody pohybu úzko súvisí aj obmedzenie zamestnanca dochádzať do zamestnania. Pre tieto prípady:

1. Poukazujeme na ustanovenie §250b ods. 2 Zákonníka práce, podľa ktorého *počas účinnosti opatrenia na predchádzanie vzniku a šíreniu prenosných ochorení alebo opatrenia pri ohrození verejného zdravia nariadených príslušným orgánom podľa osobitného predpisu*

a) *zamestnávateľ je oprávnený nariadiť výkon práce z domácnosti zamestnanca, ak to dohodnutý druh práce umožňuje,*

b) *zamestnanec má právo na vykonávanie práce zo svojej domácnosti, ak to dohodnutý druh práce umožňuje a na strane zamestnávateľa nie sú vážne prevádzkové dôvody, ktoré neumožňujú výkon práce z domácnosti.*

2. V prípade, ak výkon práce z domácnosti nie je možný a nejde o zamestnanca, ktorý je na tzv. pandemickej PN z dôvodu pozitívneho výsledku testu, môže zamestnávateľ určiť zamestnancovi

a) dovolenku,

b) môžu sa dohodnúť na čerpaní náhradného voľna,

c) môžu sa dohodnúť na daný čas na pracovnom voľne podľa §141 ods. 3 písm. c) Zákonníka práce a to s náhradou mzdy, alebo bez náhrady mzdy, alebo

d) môžu sa dohodnúť na pracovnom voľne s náhradou mzdy podľa §141 ods. 3 písm. d) Zákonníka práce, ktoré si zamestnanec odpracuje.

3. Ak by nedošlo ani k jednej z vyššie uvedených možností a zamestnanec tento dôvod oznámi zamestnávateľovi, bude sa absencia zamestnanca v práci považovať za prekážku v práci (na strane zamestnanca) podľa §137 ods. 4 písm. d) Zákonníka práce a to bez náhrady mzdy.

4. V prípade ak pôjde o prekážku v práci (na strane zamestnanca) podľa §141 ods. 3 písm. c), alebo podľa §137 ods. 4 písm. d) Zákonníka práce bez náhrady mzdy, zamestnávateľ na tento čas odhlási zamestnanca zo Sociálnej poisťovne a Zdravotnej poisťovne a za toto obdobie bude musieť zamestnanec uhradiť odvody na zdravotné poistenie. Naďalej ostáva v platnosti §144 ods. 1 Zákonníka práce a teda *ak je prekážka v práci zamestnancovi vopred známa, je povinný včas požiadať zamestnávateľa o poskytnutie pracovného voľna. Inak je zamestnanec povinný upovedomiť zamestnávateľa o prekážke v práci a o jej predpokladanom trvaní bez zbytočného odkladu.* Zároveň poukazujeme aj na §144a ods. 5 Zákonníka práce, podľa ktorého *o tom, či ide o neospravedlivené zameškanie práce, rozhoduje zamestnávateľ po prerokovaní so zástupcami zamestnancov.*

Z „uznesenia vlády“ je zrejmé, že dokladom na preukázanie negatívneho výsledku testu je:

- potvrdenie o negatívnom výsledku RT-PCR testu alebo certifikát vydaný Ministerstvom zdravotníctva SR s negatívnym výsledkom antigénového

testu certifikovaného na území Európskej únie na ochorenie COVID-19 vykonaného subjektom podieľajúcim sa na testovaní „Spoločná zodpovednosť“,

- potvrdenie o negatívnom výsledku RT-PCR testu alebo potvrdenie o negatívnom výsledku antigénového testu certifikovaného na území Európskej únie na ochorenie COVID-19 vykonaného subjektom, ktorý osvedčuje výsledok testu na certifikáte vydanom Ministerstvom zdravotníctva SR vykonaným počas trvania zákazu podľa tohto uznesenia

Žiadne negatívne výsledky iných testov (krvný test), ani antigénových testov vykonaných inými subjektami ako subjektami zúčastnenými na celoplošnom testovaní, ani výsledky z iného obdobia ako výslovne uvedeného v „uznesení vlády“ nezakladajú výnimku zo zákazu vychádzania. Na zamestnancov, ktorí nemajú bydlisko vo „Vybraných okresoch“, ale vo „Vybraných okresoch“ pracujú sa vo vzťahu k preukázaniu

výnimky zo zákazu vychádzania vzťahuje režim, ktorí platí na území daného okresu, teda ak zamestnanci potrebujú vstúpiť za účelom výkonu práce na územie „Vybraných okresov“, vzťahujú sa na nich výnimky a spôsob ich preukázania ako vo „Vybraných okresoch“, nepostačuje im preukázanie výnimky, ktorá platí pre okres v ktorom majú svoje bydlisko.

Spracovali právnici zväzu:

Mgr. Martin Mikluš,
JUDr. Renáta Matejová a
JUDr. Michal Guman

Odkazy:

<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2020/306/20201105>

https://www.uvzsr.sk/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=223&Itemid=144

Spravodlivá minimálna mzda: komisia otvára druhú fázu konzultácií so sociálnymi partnermi

Európska Komisia navrhuje prijatie smernice EÚ s cieľom zabezpečiť, aby zamestnanci v Únii boli chránení rovnakou primeranou minimálnou mzdou, ktorá im umožní žiť dôstojný život bez ohľadu na to, kde pracujú. Ak sa minimálna mzda nastaví na adekvátnu úroveň, bude mať pozitívny sociálny dopad, a zároveň prinesie ďalšie ekonomické výhody, keďže zníži nerovnosti v mzdách, podporí domáci dopyt a posilní motiváciu pracovať. Primeraná minimálna mzda tiež môže pomôcť znížiť rozdiel v mzdách medzi mužmi a ženami, keďže minimálnu mzdu poberá viac žien ako mužov. Tento návrh tiež pomôže chrániť zamestnávateľov, ktorí dnes zamestnancom vyplácajú spravodlivé mzdy, pretože sa tak zabezpečí spravodlivá hospodárska súťaž.

Aktuálna kríza zasiahla predovšetkým sektory s vysokým podielom zamestnancov poberajúcich nízke mzdy, ako napríklad upratovacie služby, maloobchod, zdravotnícka a dlhodobá starostlivosť či opatrovateľská starostlivosť. Zabezpečenie dôstojného života a zníženie chudoby zamestnaných nie je zásadné len pre aktuálnu krízu, ale aj pre dlhodobú a inkluzívnu obnovu hospodárstva.

Nicolas Schmit, Komisár pre pracovné miesta a sociálne práva, uviedol: „Takmer 10% zamestnancov v EÚ žije v chudobe, a to sa musí zmeniť. Ľudia, ktorí majú prácu, by nemali mať problém vyžiť. Minimálna mzda musí dobehnúť ostatné mzdy, ktoré za posledné desaťročia rástli, no minimálne mzdy stále zaostávajú. Kolektívne vyjednávanie by malo byť zlatým štandardom vo všetkých členských štátoch. Adekvátne minimálne mzdy sú uvedené v zásede č. 6 Európskeho piliera sociálnych práv, ktorý členské štáty schválili, preto sa spoľehame na ich nepretržité úsilie.“

Na margo navrhovanej smernice európskej komisie o spravodlivých mzdách zástupkyňa generálneho tajomníka EOK Esther Lynch uviedla: „Návrh komisára Schmita je pozitívnym krokom, keďže je to jediná možnosť ako dosiahnuť skutočnú zmenu. Smernica vyžaduje od členských štátov, aby prijali kroky pre podporu kolektívneho vyjednávaného a aby zaviedli národné akčné plány na zvýšenie pokrytia v prípade, že je kolektívnou dohodou pokry-

tých menej ako 70% zamestnancov. Zamestnanci však nemajú záruku ochrany, ak sa im zamestnávateľ bude chcieť pomstiť za to, že vstúpili do odborov. Smernica ukladá členským štátom povinnosť podporiť primeranú minimálnu mzdu, no zamestnanci, ktorí už poberajú minimálnu mzdu, nemajú zaručené jej zvýšenie. Vyššie minimálne mzdy a viac kolektívneho vyjednávania sa dá dosiahnuť úpravou smernice. Odbory budú tvrdo bojovať za potrebné úpravy u poslancov Európskeho parlamentu a ministrov."

Minimálna mzda existuje vo všetkých členských štátoch EÚ. V 21 krajinách je minimálna mzda stanovená zákonom a v 6 členských štátoch (Dánsko, Taliansko, Cyprus, Rakúsko, Fínsko a Švédsko) sa ochrana, ktorú predstavuje minimálna mzda, zabezpečuje výlučne kolektívnymi zmluvami. Napriek tomu však vo väčšine členských štátov pociťujeme dosah nedostatočnej primeranosti alebo rozdielov v rozsahu ochrany, ktorú minimálna mzda predstavuje. V tejto súvislosti vytvára navrhovaná smernica podmienky na zlepšenie primeranosti minimálnych miezd, ako aj prístupu pracovníkov k ochrane, ktorú minimálna mzda v EÚ predstavuje. Návrh komisie plne rešpektuje zásadu subsidiarity: stanovuje sa ním rámec pre minimálne normy, pričom sa rešpektujú a zohľadňujú právomoci členských štátov, nezávislosť sociálnych partnerov i zmluvná sloboda v oblasti miezd. Neukladá členským štátom povinnosť zaviesť zákonom stanovenú minimálnu mzdu, ani nestanovuje jednotnú úroveň minimálnej mzdy.

Krajiny s vysokou pôsobnosťou kolektívneho vyjednávania mávajú zvyčajne nižší podiel pracovníkov s nízkymi mzdami, nižšiu mzdovú nerovnosť a vyššie minimálne mzdy. Návrh Komisie sa preto zameriava na podporu kolektívneho vyjednávania o mzdách vo všetkých členských štátoch.

Krajiny so zákonnou minimálnou mzdou by mali zaviesť podmienky na to, aby bola minimálna mzda stanovená na primeranej úrovni. Súčasťou týchto podmienok sú jasné a stabilné kritériá na stanovenie minimálnej mzdy, orientačné referenčné hodnoty na posudzovanie jej primeranosti a jej pravidelná a včasná aktualizácia. Od týchto členských štátov sa zároveň žiada, aby zabezpečili primerané a odôvodnené využívanie odchýlok a zrážok minimálnej mzdy a účinné zapojenie sociálnych partnerov do zákonného stanovovania a aktualizácie zákonnej minimálnej mzdy.

V návrhu sa okrem toho stanovuje aj lepšie presadzovanie a monitorovanie ochrany, ktorú predstavuje minimálna mzda stanovená v každej krajine. Dodržiavanie a účinné presadzovanie sú nevyhnutné na to, aby mohli mať pracovníci prospech zo skutočného prístupu k ochrane, ktorú predstavuje minimálna mzda, a aby boli podniky chránené pred nekalou hospodárskou súťažou. Navrhovanou smernicou sa pre členské štáty zavádza úloha každoročne nahlasovať Komisii údaje o ochrane, ktorú predstavuje minimálna mzda.

[Celý text smernice v slovenčine](#)

Autor: Miroslav Hajnoš, KOZ SR

Foto: www.europedirectza.sk

Poskytovanie osobných, ochranných, hygienických a pracovných prostriedkov zamestnancom

Aktuálnou témou v súvislosti s ochranou zamestnancov pred koronavírusom (COVID-19) je najmä dôsledné používanie osobných ochranných prostriedkov, ako sú ochranné rúška, respirátory, rukavice, ochranné odevy a pod.

Najmä tí z nás, ktorí sú v tomto období mimoriadnej situácie stále na pracoviskách a vykonávajú prácu, sú nútení zdržiavať sa v pracovných kolektívoch a pre zabezpečenie svojej

ochrany a ochrany kolegov pred možným šírením nákazy, musia nosiť ochranné prostriedky. Tie sú im povinní poskytnúť zamestnávateľia na základe Opatrenia Úradu verejného zdravotníctva SR (ÚVZ SR) pre konkrétne profesie. Ostatní zamestnanci musia dbať o svoju ochranu aj sami. Musia zodpovedne pristupovať k hrozbe možného šírenia nákazy a chrániť svoje zdravie individuálne tak, ako to robia pri vychádzaní zo svojich domovov, nakupovaní, či nevyhnutnej návšteve v zdravotníckych zariadeniach.

Osobný ochranný prostriedok, ochranné rúško (napr. jednorazové, textilné) nie je vždy nevyhnutne aj osobným ochranným pracovným prostriedkom (OOPP). OOPP sú iba certifikované výrobky, ktoré sú určené na ochranu zamestnanca pri práci s rizikovými faktormi

(napr. biologickými), ktoré na zamestnanca pôsobia priamo z povahy vykonávanej práce (napr. u profesii laborant, lekár, zdravotná sestra, záchranár vodič, posádky záchranných služieb, zamestnanci pohrebných služieb, zamestnanci v čističke odpadových vôd, ale aj iní zamestnanci v podobných pracovných činnostiach.

Zamestnávateľ vyžadujúci výkon práce od zamestnancov vykonávajúcich uvedené profesie je povinný poskytnúť týmto zamestnancom na ochranu ich života a zdravia potrebné, účinné certifikované OOPP, ak nie je možné zabezpečiť ich ochranu iným efektívnym spôsobom. OOPP chránia zamestnancov pred fyzikálnymi, chemickými a biologickými faktormi.

V profesiách vystavených priamo pôsobeniu biologických faktorov (napr. rozličné zdravotnícke povolania) spadá koronavírus spôsobujúci ochorenie COVID-19 medzi biologické faktory, pred ktorými musí zamestnávateľ chrániť svojich zamestnancov poskytnutím potrebných a účinných OOPP vo vzťahu k práci, ktorú vykonávajú podľa pracovnej náplne. Jedná sa najmä o ochranné rúška, respirátory, rukavice, ochranné okuliare, prípadne celote-

lové ochranné odevy a pod. Sú to teda povolania, ktoré sú priamo exponované na svojom pracovisku uvedeným biologickým faktorom. V tomto prípade kontroluje pridelenie a používanie potrebných a účinných OOPP Inšpekcia práce.

Zamestnancom, ktorí pri výkone svojej práce vykonávanej na pracovisku zamestnávateľa nie sú priamo vystavení pôsobeniu tohto biologického faktora, zamestnávateľ poskytuje ochranné prostriedky v zmysle usmernení hlavného hygienika SR. Poskytnutie a používanie týchto ochranných prostriedkov kontrolujú regionálne úrady verejného zdravotníctva.

Dňa 29.10.2020

Za Združenie OI KOZ SR a Odbor BOZP KOZ SR:

Predseda Predstavenstva Združenia odborových inšpektorov Mgr. Peter Rampašek v.r.
Vedúci odboru BOZP Jaroslav Bobela v.r.
Člen predstavenstva BOZP Ing. Vladimír Kmec

Pri vypracovaní materiálu boli použité aj podklady ÚVZ SR a NIP.

Číslo vydania: 5/2020

Vyšlo: 16. 11. 2020

Staršie čísla nájdete [tu](#)

Odborový zväz
pracovníkov školstva a vedy
na Slovensku

Telefón: +421918901770

e-mail: stodolovsky@ozpsav.sk

Grafické spracovanie: Dana Peťková